

PISATELJSKI IZZIV 2

Ključne besede: dediščina, knjiga, mlad, zdravje, zemlja, avtor(-ica), lastnina

“Leposlovje pomeni lepo besedo.”

DRUŽENJE Z LEPO BESEDO

MESTNA OBČINA CELJE

Antiky

knjigarna in antikvariat

Jskd

JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

Zveza
Kulturnih
Društev
Celje

Pisateljski izzivi Celjskega literarnega društva

Pisateljski izziv 2:

Izziv ob svetovnem dnevu knjige, svetovnem dnevu etnologije, svetovnem dnevu zemlje, svetovnem dnevu mladinske literature in še nekaterih aprilskih svetovnih dnevih.

Urednik zbirke

Bojan Ekselenski

Avtorji proze in poezije

Aljoša Peperko, Barbara Ribič Jelen, Blaž Šafarič, Bojan Ekselenski, Dominik Lenarčič, Ljudmila Conradi, Matej Krajnc, Nada Tržan-Herman, Nevenka Brešar, Renata Cigler Gandolfo, Terezija Cvikel

Oblikovanje

Bojan Ekselenski

Naslov uredništva

Celjsko literarno društvo,
Gledališki trg 4
3000 Celje
literarno.drustvo@outlook.com

Izdajatelj

Celjsko literarno društvo
Transakcijski račun
05100-8010642929

Zbirka

Izzivi

V Celju, 2021, 1. elektronska izdaja

KAZALNIK

Uvodnik

Dela

6	Bojan Ekselenski	6
9	Aljoša Peperko	9
	<i>Tam pod soncem</i>	
	Barbara Ribič Jelen	11
	<i>Dan Zemlje</i>	
	Blaž Šafarič	13
	<i>Dediščina</i>	
	Bojan Ekselenski	15
	<i>Zdravje je največji zaklad</i>	
	Ljudmila Conradi	18
	<i>Haiku</i>	
	Matej Krajnc	19
	<i>Zgodba o avtorju, ki je dišal po zemlji</i>	
	Nada Tržan-Herman	21
	<i>Skuha</i>	
	Nevenka Brešar	23
	<i>Stara knjiga</i>	
	Renata Cigler Gandolfo	25
	<i>Bibliotekar</i>	
	Terezija Cvikl	28
	<i>Dediščina</i>	

Razpisi

*Zadnja
stran*

24

Vsesledje	30
Supernova	31
Fanfest	32
Pisateljski izzivi	35

Dominik Lenarčič
Dediščina

Bojan Ekselenski

(predsednik društva)

Uvodne besede izziva

Pisateljski izzivi so se prijeli. Ljubiteljski (v smislu, da pišejo leposlovje zaradi veselja do lepe besede) pisatelji in pesniki s(m)o pograbili možnost ustvarjanja, spodbudnega z izzivom. Marca smo objavili naš že 2. pisateljski izziv in v mesecu dnu trajanja smo prejeli kar enajst literarnih del. Zgodba o tem pa gre nekako takole ...

April je mastno poln svetovnih dnevo, mnogi so vezani tudi na literarno ustvarjanje. Naj jih naštejemo:

- ⇒ Svetovni dan etnologije: 2. april
- ⇒ Svetovni dan mladinske književnosti: 2. april
- ⇒ Svetovni dan zdravja: 7. april
- ⇒ Svetovni dan Romov: 8. april
- ⇒ Svetovni dan lionizma: 12. april
- ⇒ Svetovni dan mladih prostovoljcev: 15. april
- ⇒ Svetovni dan hemofilije: 17. april
- ⇒ Svetovni dan zemlje: 22. april
- ⇒ Svetovni dan brez avtomobila: 22. april
- ⇒ Svetovni dan knjige in avtorskih pravic: 23. april
- ⇒ Svetovni dan veterinarjev: zadnja sobota v aprilu
- ⇒ Svetovni dan intelektualne lastnine: 26. april
- ⇒ Svetovni dan varnosti in zdravja pri delu: 28. april
- ⇒ Svetovni dan plesa: 29. april

Naš pisateljski izziv, ki smo ga postavili, je povezan z nekaterimi od teh svetovnih dni. To so:

- ⇒ Svetovni dan etnologije: 2. april
- ⇒ Svetovni dan mladinske književnosti: 2. april
- ⇒ Svetovni dan zdravja: 7. april

- ⇒ Svetovni dan zemlje: 22. april
- ⇒ Svetovni dan knjige in avtorskih pravic: 23. april
- ⇒ Svetovni dan intelektualne lastnine: 26. april

Za informacijo, zbrali smo se na Svetovni dan veterinarjev, ki se obeležuje zadnjo soboto v aprilu.

Svoje Druženje z lepo besedo smo navezali na Svetovni dan knjige in avtorskih pravic. Mi smo pesniki in pisatelji. Mnogi od nas pišemo lastne knjige. Za nas je še kako pomembno spoštovanje in zlasti cenjenje avtorskih pravic. Veliko ljudi misli, da so avtorske pravice nekaj nepomembnega. To je zlasti opazno pri e-knjigah, kjer je včasih komu težko dopovedati, da ima tudi digitalna verzija knjige svojo ceno, da se plača predvsem vsebina in ne materialni nosilec. Ljudje so še vedno prepričani, da ne plačajo vsebine, temveč liste iz usmrčenih dreves, spete v opeko, ki ji rečemo knjiga. Če med prsti ne šelestijo ti listi, se čudijo, čemu je treba plačati, saj z e-knjigo po njihovem ni stroška tiska.

Ja, avtorske pravice so nekaj, kar zahteva neprestano izobraževanje javnosti. Avtorske pravice so dobrina, ki so plod ustvarjalnosti in ne padejo z neba. Ko nekdo napiše knjigo, je to avtorsko delo in pošteno je, da dobi določeno priznanje za svoje delo, tudi v finančnem smislu. Danes pa je žal tako, da je avtor vsebin čisto zadnji na listi upravičencev do nadomestila. Vsi drugi si prej vzamejo svoj kos pogače in avtorju celo rečejo, naj bo srečen, da je objavljen. A takšen odnos je nož pod rebra ustvarjalnosti. Brez avtorjev vsebin so direktor založbe, njegov komercialist, svetovalka, urednica, lektorka, oblikovalec, tiskar in distributer popolnoma nepotrebni. Tudi uradniki v državnih institucijah, ki se ukvarjajo s knjigo, so brez avtorjev vsebin samo suha veja evolucije. Svetovni dan knjige in avtorskih pravic je namenjen ozaveščanju javnosti, da vsebina knjig niso brezplačne dobrine, s katerimi bi delali kot svinja z mehom. Ne! Avtorske pravice so od nekoga lastnina, saj brez avtoric in avtorjev vsebin ne bi bilo knjig. Še zlasti v času epidemije je še kako pomembno, da so ljudem na voljo avtorske vsebine v obliki digitalnih knjig ali opek iz umorjenih dreves. Knjižnice namreč poročajo o okrepljeni izposoji. Ljudje si knjig ne izposojajo, da bi jih gledali, temveč zaradi konzumiranja avtorskih vsebin. Če nekdo ne napiše romana, ga ne more nihče natisniti in izdati. Pomnite to. Avtorice in avtorji so ključni za knjižno produkcijo. Ključni so, da imate kaj brati.

Naj dodam še nekaj kratkega o tokratnem izzivu. Na osnovi prej naštetih svetovnih dvenov smo izbrali sledečih sedem ključnih besed:

Dediščina, knjiga, mlad, zdravje, zemlja, avtor(-ica) in lastnina.

Tokrat imamo na bralnem seznamu enajst pesmi in miniaturnih desetih avtoric oz. avtorjev.

Naj torej spregovori lepa beseda!

Aljoša Peperko

TAM POD SONCEM

V pragozdu, tam pod soncem,
tresk, bum, tresk, to je to.
V daljavo trušč raznese,
pade dobri velikan.

Mladika drobna tam ob strani,
uf, za las je tole šlo,
le pokonci se postavi,
ko prah poleže se nato.

Kar naenkrat, sončni žarek,
zrak in voda, novi svet.
In ko prst da padla mati,
hči razraste se kot cvet.

Ko bo Gea krog nar'dila,
znova, znova, znova in spet,
zgodba se bo ponovila,
tak je pač ta naš planet.

V čem je smisel, saj vse mine,
vse se le naokrog vrti,
vse preizkušnje in skomine,
v prah se enkrat spremene.

Kaj pa tale drobna kaplja,
ki tako lepo polzi,
milo teče in počasi,

zdi se, da se mi smeji.

Pomežikne, me osvaja,
prav koketno se drži,
s sončnim žarkom v objemu,
barve mavrice spusti.

Jo povprašam po imenu,
Življenje, pravi, kliče se,
pravi, da je ona smisel,
vse kar pride in kar gre.

Preden pa se v večnost zlije,
tiho mi spregovori,
mi zaupa drobno misel
in bahavo se drži.

**Vsak trenutek, ki na svetu
tem prelepem ti je dan,
živi zase in za druge,
saj zato si sem poslan.**

Barbara Ribič Jelen

Dan Zemlje

DENAR, DENAR, DENAR,
NENEHNO SLUŽENJE DENARJU

Vsak trenutek me bombardirajo. Preko televizije, radia, časopisov in revij, obcestnih tabel, neonskih napisov, izložb,

spleta ... Oglasi.

Mi narekujejo, kaj vse nujno potrebujem, da bom zdrava, mlada, fit, srečna, da bom In. Nikakor ne smem biti Out, pase, zguba, peto razredna državljanka, čudakinja.

Pravijo mi, da potrebujem zadnji model Tesle, da ne bom onesnaževala okolja. Nujno potrebujem samozadostno hišo s petimi spalnicami, petimi kopalnicami, džakuzijem, bazenom, sončno elektrarno. Imeti moram hišni kino, pet računalnikov, prav toliko tablic in vsaj tri pametne telefone. Seznam nujno potrebnih stvari se daljša. Na njem ne manjkajo znamke oblačil modnih kreatorjev, vsaj sto vrst obuval, sodobna glasba, avtorji knjig o zdravem, polnem življenju. Govorijo mi, da moram na leto pojesti vsaj četrto krave, eno svinjo, ducat piščancev in rib, spiti vsaj sto litrov mleka in pojesti vsaj dva obroka super hrane dnevno, vse s ciljem, da bo moje telo imelo dovolj vitaminov in mineralov. Za vsak slučaj pa moram dodajati še malo morje prehranskih dodatkov in probiotikov, prakticirati vadbo v fitnesu in izvajati pilates. Za nameček potrebujem nekaj vrst barv za lase, dobro frizerko, kozmetičarko in lepotnega kirurga. Nujno potrebujem vsaj deset vrst lepotnih posegov. In nikoli ne pozabite poudariti, da morajo biti vsi izdelki bio, eko in brez GSO. Potem bom prava »jaz«, takšna za med dobro družbo. In ja, da ne pozabim. Zdaj v času koronakrize nujno potrebujem »styling« maske, po možnosti z zlatimi nitmi.

Vendar vse to ni dovolj. Vtaknejo se v vse pore mojega vsakdana vse od spolnosti do potencialne smrti. Saj moram tudi kot truplo izgledati reprezentativno.

Solijo mi pamet, kot da nimam svojih možganov in nujno potrebujem navodila za njihovo uporabo.

No, dragi moji zmotili ste se. Iz vaše moke ne bo kruha. Moji možgani čisto spodobno delujejo tudi brez vaših nujnih nasvetov. Jaz spadam med tiste, ki so za vas čudaki. Ne motijo me gube, sivi lasje, kakšna kila preveč in prav rada imam male hišice z vrtovi. Uživam ob poslušanju klasične glasbe, branju dobrih knjig, četudi niso kul. Rada imam družino in prijatelje, ki vidijo v moje srce.

Sporočam vam, da ne potrebujem svetovnih dni Zemlje, vode, zdravja, čebel in še in še. Tudi brez opomnikov vem, da smo v sto letih zavozili skoraj vse, kar se je zavoziti dalo. Podobe življenja na Zemlji iz futurističnih filmov. Resnica ali domišljija? Bo naša dediščina res le izropan planet, onesnažene vode, izumrle številne živalske in rastlinske vrste? Bomo zanamcem zapustili res le bogato svetovno smetišče?

Ko tako strumno skrbite za eksponentno rast prodaje in dobičkov, ste nekaj pozabili. Bio, eko in brez GSO je le vaš nov način pridobivanja mastnih dobičkov. Nič več ne more biti bio in eko. Lahko je samo bolj ali manj zastrupljeno. Krog je sklenjen. S kislim dežjem in mikroplastiko v vodah in zemlji, imamo vse dobrine nazaj na krožnikih. In še nekaj. Nikjer ne omenjate, koliko bogatih moških ženska potrebuje, da bodo lahko poskrbeli za vse te nujne potrebe.

Slišite zvonjenje? Ne sprašujte, komu zvoni!

Blaž Šafarič

Dediščina

Ko sem zvedel, da si zaposleni v CINCELJU, kjer sem tudi jaz bil zaposlen, gradijo hiše, sem tudi jaz dal prošnjo za gradnjo hiše.

Od CINCELJA sem dobil sporočilo, da uspešno izvršujem delovne naloge in da s tem izpolnjujem pogoj za pridobitev finančnih sredstev, v obliki dolgoročnega posojila.

Za pridobitev posojila pa so mi v CINCELJU rekli, da moram z bančno knjižico ali z določeno vsoto denarja dokazati, da je to moja lastnina.

Ker sem pred petimi leti moj denar posodil bratu, ki je še gradil hišo, sem si zdaj moral od prijatelja posoditi denar za tri dni, da sem CINCELJU dokazal mojo lastnino v denarju.

To, da sem imel ženo in otroka v lastnini, ni zadostovalo.

V CINCELJU so mi rekli, da se moja parcela nahaja na celjskem ozemlju, pod številko pet.

Zdaj sem na moji zemlji postavil leseno barako, zakoličil temelje in začel graditi hišo.

Čez nekaj let pa sem nenadoma od zemljiške knjige dobil sporočilo, da nisem lastnik od stavbnega zemljišča, dvorišča in vrta, ampak da je to CINCELJ in da se ta zadeva mora v zemljiški knjigi prepisati.

Ko je za to zadevo izvedela žena, mi je rekla, da v zemljiški knjigi mora biti tudi njeno ime, ker polovica te zadeve in tudi polovica hiše pripada njej.

In ko sem še od davkarije dobil sporočilo za plačevanje davka, sem ugotovil, da nisem lastnik zemljišča, ampak da sem samo uporabnik.

Kot uporabnik polovice zemljišča na vrtu, sem rekel ženi, da naj mi pokaže mojo polovico, da si na njej posadim trto in rože, ona pa si naj na drugi polovici posadi solato in čebulo.

Dediščina po Agrarni reformi se je zgodila tam nekje po drugi svetovni vojni. Takrat sem bil mlad fantič in nisem vedel, kaj to pomeni.

Ker je naš ata bil tako priden, da je ustvaril šest otrok, mu je Agrarna reforma dodelila en hektar zemlje. Pol hektarja njive je dobil v Repišču, pol hektarja travnika pa v Lipovkah.

Da je v enem hektarju bila tudi moja šestina, ki sem jo podedoval po papežu, sem zvedel šele takrat, ko sem bil triindvajset let star.

Trije bratje smo bili zaposleni v gradbenem podjetju, ki je bilo od naše domačije oddaljeno kar za dvesto kilometrov.

Najstarejši brat se je poročil in dobil otroka. Da bi dobil otroški dodatek, so mu v podjetju rekli, da mora prinesiti potrdilo od premoženja. Da je brat dobil potrdilo o premoženju, si je moral vzeti tri dni dopusta.

Ko smo vsi trije bratje prebrali potrdilo o premoženju, smo se odločili, da gremo na sodišče in da nam napišejo potrdilo, da se dediščine po papežu odrekamo v korist naše sestre, ki je živela na domačiji in se na tak način znebili vseh težav pri otroških dodatkih.

Ker si je moj sin nameraval kupiti čoln, pa ni imel dovolj denarja, mi je rekel, da naj bi prodali travnik in gozd, ki ga je moja žena podedovala. Ko je žena dovolila, da se njeno imetje, ki ga je pred desetimi leti podedovala, proda, smo o tem obvestili vaščane, ki so na tistem območju živeli.

Ko se je pojavil prvi kupec, me je vprašal, če imam dokumentacijo o tem travniku. Pokazal sem mu list, na katerem sem vse številke, črte, kote in ovinke zapisoval in zarisoval takrat, ko sem geodetu pomagal pri izmerah in postavitvi mejnikov na zemljišču, ki so ga pred desetimi leti podedovali štirje dediči.

Pri pregledu mejnikov sem ugotovil, da si je mejaš prisvojil kar štiri metre našega ozemlja. Štiri v širino in šestdeset v dolžino, je to dvestoštirideset kvadratnih metrov.

Mejašu sem rekel, da mi za ozimnico mora dati dvesto kil krompirja, ki ga je pridelal na naši zemlji.

Potem smo šli še v gozd, da bi pregledali mejnike. Tudi v gozdu je mejaš prestavil mejnike za dva metra. Dva metra v širino krat osemdeset metrov v dolžino, je to stošestdeset kvadratnih metrov.

Mejašu sem rekel, da sem pri postavitvi mejnikov, ki se je zgodila pred desetimi leti s sekiro zaznamoval preseko na bukvah, ki pa jih zdaj ni v gozdu, ker jih je on podrl in odpeljal domov.

Mejašu sem rekel še to, da mejnike mora postaviti na staro mesto in da mi mora pripeljati eno klaftro drv, da bom imel za kurjavo.

Bojan Ekselenski

Zdravje je največji zaklad

Mati so mi rekli, da je zdravje največji zaklad. Ja, lahko je govoriti mlademu človeku, ki še nikoli ni bil niti resno prehlajen in pozna samo delo na zemlji. A imel sem svoje sanje. Rad bi videl še kaj več od njive ...

Puf!

Znašel sem se sredi metropole. Zrl sem v neskončne nebotičnike. Vsak je bil pravzaprav velik reklamni pano. Kaj ljudje vidijo skozi okna, prekrita z reklamnimi panoji?

Vsi so me čudno gledali. Še sam sem se pogledal. Vsi so imeli preko ust maske, roke orokavičene in oči zakrite z velikimi temnimi očali, plastično sijoči plašči so s kapuco prekrivali glave in segali do tal. Videl sem samo malce blede kože okoli obraza. Moje zdrabsane farmarke in flanelasta srajca so izpadli skrajno čudno ob njihovih bleščečih plastičnih opravah. Zaslišal sem žvižg in ob meni se v hipu znašli trije popolnoma identični možici:

»Od kod ste?« so ubrano vprašali.

Presenečeno sem vrtel oči okoli sebe in zadel me občutek drugačnosti. Kot bi se hotel prepričati, sem šel z dlanjo preko ust. *Brez maske*. Zatem sem potipal še oči. *Brez očal*. In ja, tudi rokavic nisem imel, pa še lasje so mi prosto vihrali v vetru.

Dvignil sem roke, pač univerzalni znak predaje.

Eden od uniformiranih možicev je potegnil knjigo in vanjo nekaj zabeleži:

»Morali vas bomo pospremiti do Komisije.«

»Kakšne komisije?« me je zanimalo.

»Kršite odlok o ukrepih za javno zdravje. Kako ste sploh prišli sem? Čudno, da vas že prej niso ustavili!«

Zmedeno sem zrl okoli sebe:

»To bi tudi jaz rad vedel.«

Od nekod pripelje vozilo in mošči me vljudno, a odločno porinili v zadnji del. Očitno je šlo za nekakšno policijsko vozilo.

Ustavili smo se na parkirišču pred veliko stolpnico. Preden so me spustili, so predme vrgli razpršilko, plastična oblačila, masko, rokavice in očala:

»Razkužite se in si tole nadenite. Hitro! Svoja kužna oblačila dajte v škatlo!« sem čutil nestrpnost v njihovih glasovih.

Oblekel sem, kar so mi dali. *Kakšna kužna oblačila neki?* Ko sem zložil svoja oblačila v plastično škatlo, jo je eden od njih sunkovito pograbil, zaprl in pritisnil na rdeč gumb. Zaslišal se je »pssss«. Potem si je mrzlično razkužil orokavičene roke.

»Upam, da mi boste moje vrnil,« sem se kislo nasmehnil.

Spremljali so me do dvigala in potem po hodniku mimo množico enakih vrat. Vse, katere smo srečali, so imeli enake maske, očala, rokavice in plastične plašče.

Porinili so me v eno od teh enakih pisarn. Na koncu pisalne mize je sedel enak mošči, z enako opravo:

»Vi ste torej vsiljivec, ki se je kar pojavil in nam podrl red.«

Skomignil sem z rameni.

»Ste vedeli, da ste prvi prekrškar v zadnjih petih letih?«

»Kakšen prekrškar?«

»Sprehajali ste se brez predpisane obvezne zaščitne opreme.«

»Ne razumem.«

»Kje ste živeli zadnjih sedem let od razglasitve epidemije?« in spremljevalec mu je podal knjižico, ki jo površno preleti:

»Pri sebi nimate obvezne cepilne knjige, s svojim obnašanjem ste grobo kršili odlok o javnem zdravju.«

»O kakšni epidemiji govorite?«

Uradnik vzdihne:

»Epidemiji virusa.«

»Kakšnega virusa?«

Mošči živčno odvrne:

»Virusa pač ... Kršili ste odlok o javnem zdravju! To je vse, kar morate vedeti.«

Oblila me je vročica.

S knjigo pod pazduho sem stopil skozi vrata na verando in z očmi pobožal veliko koruzno polje. Rad imam delo na zemlji.

Ljudmila Conradi

HAIKU

Vse, kar bilo je,
v knjigah je zapisano.
Pove resnico.

Mlado življenje
na časovni postaji.
Kliče na pomoč.

Z življenjem некоč
človek je zdravje dobil
Danes je zbolel.

Vsa ta širjava,
to je zdaj naša zemlja.
Vredna je žrtve.

Tiskane laži
razburjajo vse živo.
Avtor se skrije.

Ničesar nima
drugi pa hiše, avte ...
Lastnina mami.

Matej Krajnc

*ZGODBA O AVTORJU, KI JE
DIŠAL PO ZEMLJI*

avtorja so pokopali
v ozkem družinskem krogu.
približal se je zemlji.
približal se je bogu.

rekli so: na zdravje,
rekli so: na srečo,
nato so šli na pot,
na pot bogaboječo.

a tretji dan je vstal.
listje je pobral.
vanj se je odel.
premalo uspešno, žal.

in mlada leta grejo
v prostato in cinizem.
“Življenje je trpljenje”
postane aforizem.

in rečemo: na zdravje,
morda še: na lastnino!
požgemo knjige. gremo
v dokončno zgodovino.

dediščina pride
in dediščina gre.
avtor jo obdavči
za lastno dobro ime.

in tretji dan vstane.
listje samo odpihne.
pogleda telefon,
zastoka in zavzdihne.

in mlada leta grejo
v prostato in cinizem.
“Življenje je trpljenje”
postane aforizem.

in rečemo: na zdravje,
morda še: na lastnino!
požgemo knjige. gremo
v dokončno zgodovino.

Nada Tržan-Herman

SKUHA (SSKJ: (kuhana) jed, hrana)

Jutro je za pesem, prebudi nam ptice;
ptice poletijo daleč tja v gaj.
Zelena s pikicami cvetja je livada,
ki sije iz oči teh ptic, ki trkajo na naše misli.

Ko mislimo zeleno in cvetoče,
besede, zvoki so v veselih barvah;
valovi so, uglašeni z Vesoljem.

Večer zaljubljen je v netopirje.
Ko misli spijo, rojevajo se nam pošasti*.
A netopirji so prisrčna bitja;
smejijo se v puhasti obleki...
Misli ostre so takrat in segajo do zvezd...
v temi vidi se resnica, mladost zapisana v dediščini Zemlje!
Resnica lesketa se bolj kot vsaka zvezda.

Tako sprehajamo se v svoji glavi
od svetlega do temnega obzorja...
... sprašujemo se, kje se avtor skriva,
kdo poraja nelagodja in visoke pesmi...
Ah, vsi smo grahki v loncu juhe,
eden prej, drugi kasneje omehča se, skuha.
Saj res! Bili cvetovi smo, sanjali smo o pticah...

Hraniti misel na prelestna jutra!
Hraniti misel na večer, vesele netopirje!
Hraniti čas - spomin na čase cvetja,
čeprav se kuhamo v juhi časa,
ko strah kot pajek pajčevino spleta,
misel prava da pogum. Val moči
prevrne lonec, da se znova juha kuha.

.....

* Goya - slika: Ko misli spijo, se rodijo pošasti.

Nevenka Brešar

STARA KJNIGA

Stojim na podstrešju
Tam na polici so stare knjige.
Tišina prah in pajčevina.
Vzamem prvo.
Na njej je narisana
Rdeča vrtnica na belem papirju.
Ne gibna sedim na tisti stari skrinji
v roki držim knjigo.
Moje oči za en drugim pobirajo črke.

Moj pogled se ozre
skozi špranjo od tam je prišel sončni žarek.
Počasi se uzrem v desni kot.

Tam stoji prašna kitara.
Molčeče strune me spominjajo
na prijateljico.

V osnovni šoli
sva radi igrali
na to kitaro.

Knjigo si položim na krilo
z prsti se dotaknem lista
radovedno obrnem stran.

Po nekaj minutah neham brati
ena minuta je včasih daljša
kot četrto stoletje.

Sprašujem se - kje so shranjena
najina tista otroška leta.
Ko sva z prijateljico imeli svoj bend.

Med branjem me napadejo misli
Sprašujem svojo dušo,
če obstaja neskončno veselje?

Zgodba je preveč napeta,
da bi odmaknila knjigo.
Približam jo bliže k obrazu.

Njen vonj počasi potuje v moje možgane.
Imam občutek, da diši po parfumu vrtnice.
To je vonj moje pokojne stare mame.

Renata Cigler Gandolfo

Bibliotekar

I.

Staro mesto, star drevored, stara graščina, v njej po najnovejših merilih nameščena biblioteka.

Za izposojevalnim pultom sedel je moški. Ni bil več mlad, venček belih

las se je svetlikal izpod zašiljene čepice. Tudi zdravje mu ni več služilo tako kot pred leti, ko je še kot neugnan fantič pasel dedove krave in koze gori na planini.

Matere ni poznal. Namesto nje je globoko ljubil zemljo, ki sta jo obdelovala skupaj z dedom.

Oče je že kmalu po njegovem rojstvu odšel v svet, v bogatejše dežele, da bi služil kruh; na tihem pa je upal, da bo obogatel in sina, ko bo dovolj star, poslal na visoke šole v belo mesto in bo le-ta postal odvetnik.

A deček, ta ni maral za knjige, bil je cele milje daleč od knjižnega molja.

Rad je bosonog pohajkoval po hribih, se v vročih poletjih kopal v ledenih potokih, zasledoval srne in divje zajce, živel in dihal je skupaj z naravo.

Oče je tu pa tam poslal dedu kakšno pismo, z bankovci, spraševal je, kako gre njegovemu sinu, če redno obiskuje vaško šolo in, ali je zdrav.

Ded se je v takšnih dneh zvečer usedel za mizo, postavil predse bel list papirja in z okornimi črkami napisal odgovor:

Najprej se je zahvalil za prejeti denar, sinu zagotovil, da je deček zdrav, vendar zelo vihrav in da mu ni preveč do knjig.

Šola? Hja, naučil se je brati in pisati, bil pa je bolj prijatelj številke kot pa črk.

Nato se je podpisal, zložil papir v kuverto, jo oslinil in zalepil.

Naslednje jutro se je napotil v mesto z vozom, v katerega je vpregel staro kljuse, konja, ki mu je bil zvest spremljevalec že odkar je pomnil.

Prišel je k hiši, še preden se je rodil Nejc, njegov edini vnuk. Več jih tudi ne bi mogel imeti, saj mu je žena rodila samo enega sina, ker je bila bolna na srcu,

in minilo je že več kot trideset let, odkar jo je pokopal.

II.

Bilo je tam okoli božiča, Nejc je štel že trinajst let, ko je prišla na obisk neka stara teta s strani Nejčeve mame.

Posedli so okoli stare hrastove mize in teta je pripovedovala, kako je teklo življenje v mestu in, je rekla, bi Nejc lahko živel pri njej, medtem ko bi obiskoval gimnazijo.

Nejc je pod mizo sunil deda v koleno, češ, kaj bi pa ta rada, a rekel ni nobene.

Nato je teta iz cekarja potegnila veliko, debelo knjigo z rdečimi platnicami in jo dala Nejcu:

“Saj vem, da ti ni veliko do knjig,” je dejala “a tole bi na tvojem mestu dodobra pregledala.”

Nejc, da ne bi izpadel nevljuden, je začel listati po knjigi. Naslov je bil: “Najlepše antične grške pripovedke”. Ko je listal dalje, je našel čudovite barvne ilustracije, ki so spremljale pripovedke in ki so ga pritegnile.

Teta se je poslovila in zabičala dedu, da ji pošlje nečaka, ko bo čas za šolo.

Nejc je bil prevzet od knjige. V njem je prebudila radovednost. Pozabil je celo na svojo skodelico vročega, sveže namolzenega kravjega mleka in piškotov, ki jih je pekel ded, in ki so se topili v ustih.

Zavlekel se je v svojo kamrico nad ognjiščem in pričel prebirati knjigo ob soju plinske svetilke.

Tisti večer in še naslednjih sedem dni je čepel v hiši, in na veliko dedovo začudenje prebiral knjigo.

“Ali imajo v šoli v mestu tudi takšne knjige kot je ta, ki mi jo je prinesla teta?” je vprašal deda.

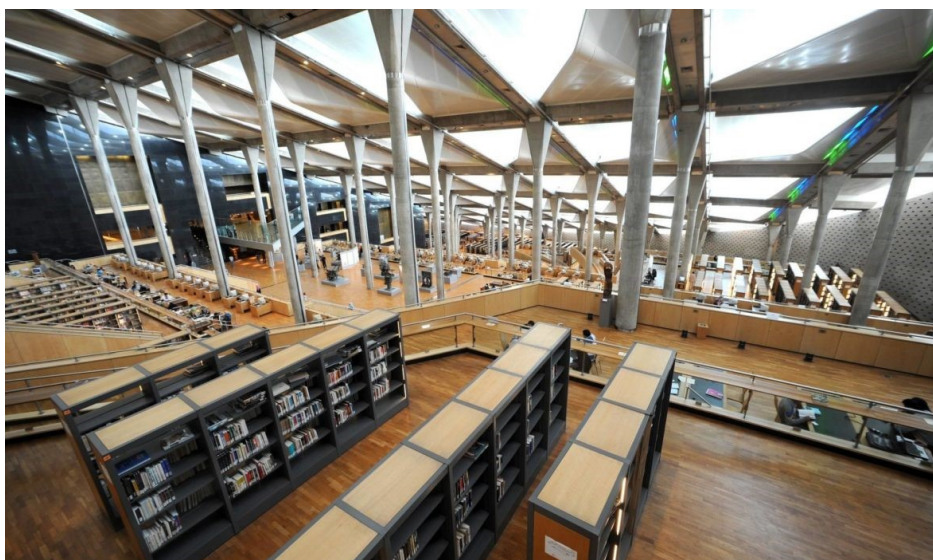
Ta se je namuznil v svojo sivo brado in rekel:

“O, Nejc, še več ne, kaj vse imajo na gimnaziji v Ljubljani.”

“No, potem bi pa morda le šel pogledat, kaj tam delajo, če ne pasejo krav in ovc.”

In tako se je zgodilo. Nejc je z odliko končal I. gimnazijo v Ljubljani s pomočjo deda, tete in očetovega denarja, nadaljeval študij na univerzi za slovenistiko in končno našel dokaj donosno zaposlitev v glavni mestni knjižnici v Celju.

Ja, postal je prav takšen knjižni molj, kakršnega si zagorel fantič s skuštranimi lasmi ni znal predstavljati.

Terezija Cvikl

DEDIŠČINA

Kaj dediščina je, to vsak ne ve, lahko jo pa dobiš če se bogatim staršem rodiš.

En kup denarja dobiš In če ti še zemlja z vrtom pripada si z lahkoto hišo zgradiš, si družino ustvariš in srečno živiš.

Boš tako hišo zgradil,

Da jo bo še tretji rod dobil PRIJATELJ moj dragi, tako se dediščina vrti, srečen je tisti ki jo dobi.

Midva z možem je nisva dobila in sva iz nič hišo naredila, gradila sva jo 7 dolgih let, tako, da tudi dediščina ni vse na tem svet.

In kaj vse lahko narediš, ko si še mlad, gore premikaš in če ti še zdravje služi se nimaš kaj bat.

Ta lastnina je težko prigarana, sva jo iz nič ustvarit znala, bo sinova dediščina in še poznejšim rodovom bo ostala.

Upam, da bo tudi kaj spomina za babico in dedija dela.

Pisateljski izziv 1 na YouTube:

<https://www.youtube.com/watch?v=xadsfmS0UL0&t=3s>

Pisateljski izziv 2 na YouTube:

<https://www.youtube.com/watch?v=plcDtAvvD8Q>

Razpisi Celjskega literarnega društva za 2021

Celjsko literarno društvo ima nekaj stalnih in tematskih razpisov.

Vsesledje

Revija Vsesledje je splošna revija za kulturo in literaturo. Izhaja 1x letno, praviloma oktobra, ko je predstavitev, ki je ena od osrednjih prireditev Celjskega literarnega društva.

Odgovorni urednik revije je dr. Zoran Pevec.

V reviji objavljamo:

- ⇒ poezijo (zaželeno je nekaj pesmi, da ima urednik določen izbor)
- ⇒ prozo (kratke zgodbe)
- ⇒ esejistiko
- ⇒ recenzije
- ⇒ dramatiko (kratka dramska besedila)

Pomembno o pripravi besedila za objavo:

- ⇒ Besedila morajo biti v elektronski obliki (wordov format) poslana po elektronski pošti kot priloga.
- ⇒ Tipkanih ali pisanih besedil po pošti **ne sprejemamo**.
- ⇒ Besedil ne okrašujte, naj bo samo navadno besedilo.
- ⇒ Slike, ki jih želite vključiti v besedilo, pošljite posebej in v besedilu označite, katero sliko kam vstaviti. Slike, vključene v Wordov dokument so neuporabne za tiskano publikacijo.
- ⇒ Vsako besedilo mora vsebovati tudi ime in priimek avtorja(-ice) in zaželeni so kontaktni podatki (gl. varovanje zasebnosti).
- ⇒ Prispevki se honorirajo samo izjemoma
- ⇒ Rok za pošiljanje za tekoče leto je 1. junij. Prispevki, ki prispejo kasneje, se objavijo samo po dogovoru z urednikom.

Poseben del revije je Mlado Vsesledje, kjer objavlja osnovnošolska in srednješolska mladina.

Pošiljanje prispevkov:

- ⇒ celjsko.literarno@outlook.com (društvo)
 - ⇒ zoran.pevec@gmail.com (odgovorni urednik)
- Obiščite tudi spletno stran <http://cld.si> in <http://cld.si/Vsesledje.html>

Aktualna delavnica poezije

Do maja poteka delavnica pod vodstvom mentorja Mateja Krajnca, uveljavljenega pesnika, pisatelja, esejista, kantavtorja, prevajalca ...

Tema delavnice:

Od neandertalske grobnice mimo Celjskega stropa po drugačni poti zgodovine gre naprej

Delavnica na spletu:

<http://cld.si/DelavnicaNeandertalska.html>

Supernova

Revija Supernova je edina slovenska revija za fantazijsko književnost. Izhaja 2x letno in sicer aprila in septembra.

Glavni urednik Supernove je Bojan Ekselenski.

Objave v Supernovi:

- ⇒ Proza – dolžina do 7500 besed (45.000 znakov s presledki - standard za kratko zgodbo). V primeru, da je prispevek del večjega literarnega dela, je priporočljivo navesti naslov izvirnega dela.
- ⇒ Esej – obseg do 3500 besed (21.000 znakov s presledki) – vsebina naj bo povezana s fantazijsko književnostjo.
- ⇒ Recenzija fantazijskega literarnega dela (prednost imajo domači avtorji, lahko je tudi recenzija prevoda) - obseg do 3500 besed (21.000 znakov s presledki)
- ⇒ Poezija – obseg je omejen na 300 verzov. Priporočamo pošiljanje več pesmi, da ima urednik izbor in dobi vpogled v avtoričino (avtorjevo) ustvarjanje

Tehnične zahteve:

- ⇒ Obvezno v elektronski obliki, brez oblikovanja (doc, docx, txt, odt)
- ⇒ V enem dokumentu je lahko več literarnih del.
- ⇒ Vsak dokument mora biti opremljen z imenom in priimkom avtorja(-ice), zaželeni so še kontaktni podatki (gl. varovanje zasebnosti)
- ⇒ Dokumenti morajo biti poslani po elektronski pošti

- ⇒ Morebitne slike naj bodo poslane posebej, v dokumenti naj bo navedeno, kam katero sliko vstaviti.
- ⇒ Besedila, ki presegajo predviden obseg, se objavijo samo po dogovoru z urednikom.
- ⇒ Rok za pošiljanje za spomladansko številko: 1. 2. (tuji) oz. 1. 3. (domači).
- ⇒ Rok za pošiljanje za jesensko številko: 1. 8. (tuji) oz. 15. 8. (domači).
- ⇒ Besedila, ki pridejo po datumu, se shranijo za naslednjo številko.
- ⇒ Besedila, objavljena v Supernovi, so lahko (ali bila) objavljena tudi v drugih revijah ali drugih publikacijah.
- ⇒ Besedil na papirju ne sprejemamo.
- ⇒ Vsak avtor je upravičen do avtorskega izvoda. V Supernovi objavljene zgodbe gredo v nabor kandidatov za nagrado supernova.
- ⇒ Honorarjev praviloma ne izplačujemo.

Pošiljanje prispevkov:

- ⇒ bojan.ekselenski@gmail.com (glavni urednik)
- ⇒ celjsko.literarno@outlook.com (društvo – obvezno pripišete v mail – Za Supernovo, saj besedila privzeto gredo za Vsesledje).

Spletna stran: <http://cld.si> posebej Supernova: <http://cld.si/supernova.html>

Fanfiction razpis za Supernovo: Ivan Tavčar: 4000 ali Simon Jenko: Mikromega

Ivan Tavčar je napisal roman 4000, ki ga uvrščamo med pripovedi o potovanju po času (krononavtika). Simon Jenko pa je verjetno prvi, ki je pri nas spisal fantazijsko zgodbo, davnega 1851 (leta 2021 bomo obeležili 170-letnico).

Pogoj za sodelovanje:

- ⇒ Poezija ali prozno delo.
- ⇒ Obseg do 3500 besed (21.000 znakov s presledki)
- ⇒ Elektronska oblika (docx, doc, odt, rtf, txt)
- ⇒ Priložite nujno potrebne podatke (avtor, kontaktni naslov, domači naslov, če želite dobiti izvod tiskovine po pošti)

Pošljite na celjsko.literarno@outlook.com ali
bojan.ekselenski@gmail.com

Rok za pošiljanje: 15. 8. 2021

Fanfest

Fanfest, slovenski festival fantazijske književnosti je edini takšen dogodek v Sloveniji in je del povezave sorodnih festivalov v regiji. Stalni gost festivala je prof. dr. Zoran Živković, eden najpomembnejših svetovnih pisateljev in priznani esejist, teoretik in pedagog. Tradicionalno vodi literarno delavnico na Fanfestu.

Praviloma se odvija predzadnji ali zadnji septembrski vikend.

Gostje festivala so praviloma domači in tuji avtorji(-ice), ki so pomembni za razvoj slovenske fantazije.

Na vsakem festivalu objavimo mednarodni tematski razpis.

Razpis za Fanfest 5: PRIŠLI SO IZ CELJSKEGA PODZEMLJA

Za 5. Slovenski festival fantazijske književnosti vam postavljamo nov izziv. Že naslov teme vse pove. Izmisлите si, kar vam porodi domišljija in to prileze iz celjskega podzemlja. Celje je, kot starodavno mesto s preko 2000 leti zgodovine, polno podzemnih skrivnosti. Nekaj je znanih, nekaj (še) neznanih in tam se lahko marsikaj skriva in čaka na svojo priložnost.

Lahko potujete v preteklost, prihodnost ali ostanete v današnjih časih. Pomembno je, da nekaj prileze izpod tal ...

Pogoji?

- ⇒ Forma: Poezija ali proza v elektronski obliki (docx, doc, rtf, txt, odt).
- ⇒ Dolžina besedila: do 20.000 besed (60.000 znakov s presledki)
- ⇒ Obvezno dopišite: ime, priimek, domači naslov (zaradi pošiljanja tiskovine), e-mail,
- ⇒ Neobvezno: spletno mesto, če ga imate, GSM ipd.
- ⇒ Seveda se zavezujemo, da bomo osebne podatke uporabili zgolj za potrebe razpisa (gl. varovanje zasebnosti).
- ⇒ Rok za oddajo vaših del: 15. julij 2021. Kasneje prispela dela se uvrstijo v dogovor z urednikom.

- ⇒ Besedilo mora biti v elektronski obliki, opremljeno s podatki o avtorju(-ice) - ime, priimek, e-mail, naslov bivališča (zaradi pošiljanja Supernove) in po želji GSM, spletna stran ipd.
- ⇒ Prispevkov v tiskani obliki ne bomo upoštevali. Časi ročnega pretipkavanja so nepreklicno minili.

Pošiljanje besedil:

- ⇒ fanfest.festival@gmail.com (e-mail festivala)
- ⇒ bojan.ekselenski@gmail.com (organizacijski vodja festivala in urednik festivalske zbirke)
- ⇒ celjsko.literarno@outlook.com (društvo – obvezno pripis – Za fanfest)

Fanfest na spletu:

- ⇒ <http://fanfest.si>

FESTIVALSKI RAZPIS 2021:

PRIŠLI SO IZ CELJSKEGA PODZEMLJA

Pisateljski izzivi

Spremljajte našo spletno stran, saj je vsak mesec nov pisateljski izziv, povezan s tistim mesecem. Na osnovi predlaganih ključnih besed ipd. spišite miniaturo (do 500 besed, tudi če je malenkost več, vas ne bomo zavrnila) ali pesem (do 50 verzov, lahko je tudi kakšen več) in pošljite na:

⇒ celjsko.literarno@outlook.com

Vsako prispelo delo (rok za oddajo je načeloma zadnja sreda v mesecu - datume spremljajte na spletni strani) je dobrodošlo in upamo, da se boste udeležili tudi Druženja z lepo besedo, ko se prispela dela preberejo. Sledi objava na YouTube in brošurici, kot je ta.

Naj vam steče lepa beseda!

Varovanje zasebnosti

Celjsko literarno društvo varuje vašo zasebnost. Vse osebne podatke, ki jih pridobimo, uporabimo izključno za komunikacijo z avtorji oz. avtoricami v zvezi z objavo ali sodelovanjem.

Osebnih podatkov ne delimo z nikomur in jih nikomur ne posredujemo, razen v primeru izrecnega dovoljenja lastnika osebnih podatkov.

Informacije:

⇒ celjsko.literarno@outlook.com

⇒ <http://cld.si>

ZADNJA STRAN

Dominik Lenarčič

Dediščina

Edino,
kar nam bodo zapustili
avtorji kaosa
in varuhi zemlje,
bodo uničena življenja
in nekaj slabih knjig.

2001 - 2021
20 let